

Soukromé knihkupectví

„Otevřeno“, hlásala cedule na masivních dveřích. Nesměle uchopila kliku do zkrhlých konečků prstů a pootevřela je. Byla to její první návštěva na tomto pro ni tak záhadném místě. Zastavila se ve veřejích, ještě jednou se bázně zahleděla na zasněžený svět venku, jako by překonávala nějaké zábrany, a lehce vplula do místnosti. Hned u vchodu jí smysly rozjítřilo silné aroma - levandule, růže, nebo snad opia...? Nevěděla. V těžkém vzduchu se mísilo tolik vůní, že jí dělalo problémy určit pouze jednu konkrétní. Polehoučku našlapovala na vysoký perský koberec, počastovaný takovým množstvím stop, že jeho původní zářivé barvy již nebylo možno identifikovat a převládala letitá šed'. To místo mělo zvláštní atmosféru. Police tyčící se do výšky stropu, plné starých zaprášených knih, se stránkami léty zažloutlými a okoralými.

Náhodně si vybrala jeden svazek a rozevřela ho. Nechtěla číst. Chtěla si ho pouze prohlédnout. Chvěla se trochu zvědavostí a trochu rozjítřením, že stojí na tenké hranici k tajemnému a snad nějak zapovězenému. Vznešenost a krása starých tisků na ni dělala dojem. Jejich vůně, zastaralá, smyslná a dráždivá. Konečky prstů se jemně dotkla hrubého papíru, jako by třímala nějakou vzácnost, a listy přiložila blíže k tváři, aby je mohla lépe cítit.

Najednou místnost zaplnila podivná nálada. Cítila přítomnost někoho jiného, cizího, někoho, kdo ji vyrušil z jejích představ a myšlenek. Starý muž v tvídové hnědé vestičce, umolousané košili, potrhanych kostkovaných kalhotách a papučích, na pohled zašlý jak knihy, vyplňující všechn volný prostor. Stačil pouze jeden pohled a věděla, že je zde nevítaným hostem.

„Co potřebujete?“ nerudně vyprskl majitel obchodu, načež dívka pohotově vkládala knihu zpět do přeplněného regálu. Nečekala ovšem, že léty zaprášené výtisky se budou vzpouzet. Na konci police spadla kniha. Dominový efekt. Počínaje svazkem jí vkládaným, začaly se knihy bortit a padat jedna na druhou. Nestačila nijak zareagovat a věděla, že tohle jí přijde drahé. Cenné svazky, popadané po zemi, hřbetem hledící ke stropu místnosti, uvolněné stránky vysypané a nebezpečně přelámané. To už se ale nad klečící postavou dívky skláněl drobný mužiček. Schoulila se v pevnější klubíčko, očekávajíc spršku dobře mířených ran. Chvilí čekala, s rukama obtočenýma kolem hlavy, avšak nic nepřicházelo. Mezi pažemi našla skulinku, kterou opatrně zkontrolovala situaci. Štěrbinou zahlédla pouze seschlého stařečka, sbírajícího knihy s posvátnou úctou a pokorou. Tvář jí polil rumnělec a nesměle se omluvila. Spíše něco zamumlala do prázdna, jazyk jí zkoprněl v ústech a vyslovit cokoli jí dělalo problémy. Okamžitě se vrhla k hromádce poničených cenností a chtěla muži pomoci.

„Nech je ležet! Nadělala jsi už tak dost škody! Běž radši domů, tam budeš možná k užitku víc!“ Nevěděla, co má dělat. Bylo jí ho líto a tohle se stalo opravdu jen náhodou. Nechtěla opustit ten úžasný krám dýchající historií a tajemnem, do něhož se po léta bála vstoupit. Něco jí v tom vždy bránilo. Možná černá výloha, přes kterou nebylo vidět do nitra obchodu, možná zdobení domu, pocházející z doby dávno minulé - voluty, reliéfy, sochy. Vše jakoby poskládané z různých období, jež k sobě nepasovalo, ale dohromady dávalo úžasný a hrůzostrašný celek. Možná, že to byly fámy, jež se o obchodu nesly. Každý se bál vstoupit. Majitel platil všeobecně za podivína, génia či blázna, vycházejícího ven pouze zřídka, zahloubaného do starých, nemoderních knih, snílka, žijícího mimo realitu, mimo současný svět.

Naopak to vše jí lákalo. Sama by také někdy ráda zatemnila okenice, posadila se s hrnkem čaje do velikého ušáku a při světle lampy hltala příběhy, jichž by se při četbě cítila

součástí, žila by ve vlastním světě, neobtěžována realitou, neobtěžována nikým. Bohužel, podobné nápady byly pro ni neuskutečnitelné. Proto si tak vážila toho starého muže, jenž teď pečlivě rovnal svazek po svazku zpět do polic. Chtěla být jako on, nikým nerušená ve svém vlastním světě, ve svém soukromí. V obchodě, do něhož nikdo po léta nevstročil a bál se k němu jen přiblížit. V obchodě, který nikoho nezajímá, protože nabízí „pouze“ knihy.

Z výšky pohlížela na shrbeného stařečka, zbožně hladícího jednotlivé svazky, jak kdyby je prosil o odpuštění. Skličující samota, těžká minulost, nepříjemné vzpomínky. To vše se na něm podepsalo a ona to viděla. Viděla jeho jemnou duši, touhu být sám, ve svých myšlenkách a starostech, nedůvěru k lidem. Sklonila se k zašlému peršanu, zadívala se do vrásčité tváře a svou ruku položila na jeho. Překvapený tímto činem, rychle ucukl, avšak dívka ho jemně pohladila po tváři a obdarovala úsměvem plným něhy. Na okamžik jako by mu na tváři protančil stín lásky, plný dávných vzpomínek, ale v tu chvíli se prudce narovnal, šel ke dveřím a výmluvným gestem je otevřel. Pochopila. S těžkým srdcem zamířila ven z obchodu a se sklíčeným pocitem vyslechla zapadnutí těžkých dveří. Nechtěla věřit, že to takhle skončí. Po chvíli, kterou vyplnila přecházením před zakrytou výkladní skříní, rozhodla se ještě naposledy pohlédnout na muže, jenž pro ni byl takovou záhadou a inspirací.

Neslyšně se přiblížila ke dveřím, rukávem očistila sklo jemně pokryté námrazou a pohlédla do místnosti. Seděl zde, však jinak, než očekávala. Plakal. Mezi knihami, na vzpomínkách, jež ukrýval koberec, uprostřed svého tajemného života plakal.

Uvědomila si to: Soukromí je posvátná věc každého a nikdo by do něj neměl zasahovat, není-li k tomu vyzván. Nadělal by nenapravitelné škody. Naše pocity jsou pouze naše, jen my na ně máme výsadní právo. Proto do krámu již nikdy nevstoupila. Nikdy nesevřela staré svazky a neucítila nezaměnitelné aroma. Ten svět jí nepatřil. Už věděla, že není ke čtení cizíma očima, není na prodej.